

Bulaşıcı Hastalık Broşürü

Hepatit A, karaciğerde görülen viral bir enfeksiyondur. Virüs dışkı, virüsle bulaşık yiyecek veya su ile ya da hasta bir kimseyle doğrudan temas gibi yollardan yayılır. Aşılama ve düzenli temizlik enfeksiyonu önler.

Hepatit A

Son güncelleme: 03 Aralık 2007

Hepatit A nedir?

'Hepatit' (sarılık), karaciğerin iltihaplanması veya şişmesi anlamına gelmektedir. Bu durum kimyasal maddeler veya uyuşturuculardan ya da çeşitli viral enfeksiyonlardan ileri gelebilir. Bulaşıcı olan hepatitin ana nedenlerinden biri, hepatit A virüsüdür. Bir kimseye bir tip hepatit virüsünün bulaşmış olması başka tip hepatit virüslerinin bulaşmasına karşı koruyuculuk SAĞLAMAZ.

Belirtiler nelerdir?

Belirtiler arasında kendini iyi hissetmeme, ağrı ve sızılar, ateş, mide bulantısı, iştahsızlık, karın ağrısı ve bunun arkasından koyu idrar çıkarma, dışkının soluk renkli olması ve sarılık (gözbebeklerinin ve cildin sararması) sayılabilir. Hastalık genel olarak bir ila üç hafta sürer (ancak bazı belirtiler daha uzun sürebilir) ve bunu hemen hemen her zaman tam bir iyileşme izler. Hastalığa yakalanan küçük çocuklarda genel olarak bir belirti görülmez. Hepatit A uzun vadeli bir karaciğer hastalığına neden OLMAZ ve hepatit A hastalığının ölüme neden olduğu nadir görülür. Virüsün bulaşması ile belirtilerin ortaya çıkması arasında geçen süre genel olarak dört hafta olmakla beraber, bu süre iki ila yedi hafta arasında değişebilir.

Nasıl yayılmaktadır?

Hastalanan kimseler virüsü başkalarına belirtilerin ortaya çıkmasından iki hafta öncesinden başlayarak, sarılığın görülmesinden bir hafta sonrasına kadar bulaştırabilirler (toplam üç hafta kadar). Hasta olan kimsenin dışkısında, virüsü başkalarına bulaştırabileceği dönemde fazla miktarlarda virüs bulunur. Virüs uygun koşullarda (örneğin, lağım suyunda) çevrede birkaç hafta canlılığını koruyabilir.

Hepatit A genel olarak bir kimsenin hastalıklı bir kimseden çıkan virüsü aşağıdaki yollarla yutması sonucu bulaşır:

- virüs bulaşmış yiyeceklerden yemek
- virüs bulaşmış içeceklerden içmek

- hasta bir kimsenin dışkısının bulaştığı çocuk bezi, çamaşır ve havlulara ellemek
- hasta bir kimse ile doğrudan temas (cinsel temas dahil).

Kayda geçen hepatit A salgınlarının sebepleri arasında şunlar belirlenmiştir:

- kişiden kişiye bulaşma; örneğin, erkek-erkeğe cinsel ilişkinin olduğu erkekler arasında
- lağım suyu karışmış sulardan içilmesi
- lağım suyu bulaşmış olan yiyeceklerden yemek, örneğin kabuklu deniz ürünleri
- hastalıklı bir kimsenin virüs bulaştırdığı yiyeceklerden yemek.

Hepatit A hastalığına yakalanma, bu hastalığın yaygın olduğu gelişmekte olan ülkelere gidenler başta olmak üzere, yurt dışına seyahat eden kimseler için sorun olmaktadır.

Kimler risk altındadır?

Daha önce hepatit A geçirmeyen ve aşılanmamış olan kimseler için hastalığa yakalanma tehlikesi vardır.

Hastalık nasıl önlenir?

Aşılanma

Hepatit A hastalığı için güvenli ve etkili bir aşı mevcuttur. Aşının koruma sağlaması iki hafta zaman alabilir.

Aşı, aşağıda belirtilen yüksek risk grubundaki insanlar için önerilmektedir:

- hepatit A hastalığının yaygın olduğu ülkelere seyahat edenler (çoğu gelişmekte olan ülkeler)
- kırsal bölgelerde yaşayan kimseleri ve ücra bölgelerdeki yerli halkları sıkça ziyaret edenler
- erkeklerle cinsel ilişki kuran erkekler
- günlük çocuk bakımı ve anaokulu çalışanları
- zihinsel engelliler ve onların bakıcıları
- yerli halklara hizmet veren sağlık bakım çalışanları
- lağım işçileri
- su tesisatçıları
- iğneyle uyuşturucu kullananlar
- kronik karaciğer hastaları
- vücuduna plazma konsantresi verilen hemofili (daha çok erkeklerde görülen kanama hastalığı) hastaları.

Hepatit A'dan kaçınmak için başka neler yapılabilir?

Herkesin ellerini aşağıdaki işlemlerden sonra sabun ve akan su ile en az 10 saniye kadar yıkaması ve temiz bir havlu ile kurulaması gerekir:

- tuvalete gittikten sonra
- yemekten önce
- yiyecek veya içecek hazırlamadan önce
- çocuk bezi ve prezervatif gibi nesnelere elledikten sonra.

Hastalığı başkalarına bulaştırmaktan kaçınmak için neler yapılabilir?

Eğer hepatit A hastası iseniz, ellerinizi iyice yıkamanın yanı sıra, hastalığı bulaştırabileceğiniz süre içinde (yani en az sarılık başlangıcından bir hafta sonrasına kadar) şunlardan kaçınmanız gerekir:

- başka kimseler için yiyecek veya içecek HAZIRLAMAYINIZ
- yiyecek veya içecek kaplarını başka kimselerle PAYLAŞMAYINIZ
- çamaşır ve havluları başka kimselerle PAYLAŞMAYINIZ
- cinsel ilişkiden kaçınınız
- yiyecek kaplarını sabunlu suda ve çamaşır ve havluları makinede yıkayınız.

Hepatit A hastası olan aşağıdaki kimselerin, hastalığın bulaşıcı olduğu safhada işe ve okula gitmemeleri gerekir:

- yiyecek veya içecek ile uğraşanlar
- çocuk bakıcıları ve sağlık çalışanları gibi, işi insanlara yakın olmayı gerektiren kimseler
- personelin, çocukların ve ergen yaştaki kimselerin hastalığı bulaştırabilecekleri dönemde çocuk bakım ortamlarına ve okula gitmemeleri gerekir.
- Tüm hastaların işe veya okula başlamadan önce kendi doktorlarının görüşüne başvurmaları gerekir.

Nasıl teşhis edilmektedir?

Teşhisin konmasında, kişideki belirtiler esas alınır ve kesin teşhis bir kan testi ile yapılır. Bu testte hepatit A hastalarının kanındaki IgM antikor seviyesine bakılır.

Nasıl tedavi edilmektedir?

Hepatit A için özel bir tedavi yöntemi yoktur. Hastalığı bulaştırabilecek bir kişinin yaşadığı ev halkı ile cinsel ortaklarının genel olarak bir immunoglobulin enjeksiyonuna ihtiyaçları vardır. Bu enjeksiyonun hastalığı bulaştırabilecek kişi ile temas kurulan ilk iki hafta içinde verilmesi, hastalığı önleyebilir veya azaltabilir.

Halk sağlığı tepkisi nedir?

- Doktor, hastane ve laboratuvarların hepatit A hastalığı vakalarını gizlilik kuralları uyarınca yerel Kamu Sağlığı Birimlerine bildirmeleri zorunludur.
- Kamu Sağlığı Birimleri çalışanları, hastalığa yakalanma riski olan hasta yakınlarını belirlemek ve risk altında olan bu kimselerin hastalık hakkında bilgi edinmelerini sağlamak için doktor, hasta veya hastanın ailesi ile işbirliği yapacaklardır. Kamu Sağlığı Birimleri çalışanları, ana okullarına giden veya bu gibi yerlerde çalışan kimselerle, yemek satış yerlerinde çalışan kimselerden hepatit A hastası olanları kontrol altında tutmak için bu konuya özel kılavuzları takip edeceklerdir.

Kamu Sağlığı Birimleri çalışanları ayrıca, salgınların nedenini belirlemek, yayılmasını ve daha fazla bulaşmasını önlemek amacıyla hepatit A salgınlarını mercek altına alacaklardır.

Daha fazla bilgi – NSW’de bulunan Halk Sağlığı Birimleri

Daha fazla bilgi için lütfen doktorunuza, yerel halk sağlığı birimine veya toplum sağlık merkezine başvurunuz – Beyaz Sayfaların başında *NSW Government* başlığı altında arayınız.

Kentsel Alanlar	Bölge	Numara	Kırsal Alanlar	Bölge	Numara
Northern Sydney/Central Coast	Hornsby	02 9477 9400	Greater Southern	Goulburn	02 4824 1837
	Gosford	02 4349 4845		Albury	02 6080 8900
South Eastern Sydney/Illawarra	Randwick	02 9382 8333	Greater Western	Broken Hill	08 8080 1499
	Wollongong	02 4221 6700		Dubbo	02 6841 5569
Sydney South West	Camperdown	02 9515 9420		Bathurst	02 6339 5601
Sydney West	Penrith	02 4734 2022	Hunter/New England	Newcastle	02 4924 6477
	Parramatta	02 9840 3603		Tamworth	02 6767 8630
Justice Health Service	Matraville	02 9311 2707	North Coast	Port Macquarie	02 6588 2750
NSW Department of Health	Nth Sydney	02 9391 9000		Lismore	02 6620 7500
NSW Health: www.health.nsw.gov.au					